

Н. В. Ревуцька, канд. екон. наук, старш. викл.,
А. М. Бортнік, асистент,
кафедра економіки підприємств

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН

Неоднозначність і суперечність сучасних сфер життєдіяльності суспільства породжує потребу у трансформації існуючих і створенні нових методів управління ними. Однією зі сфер, що потребує вдосконалення та гармонізації у відповідності до міжнародних стандартів, є вітчизняна система вищої економічної освіти. В контексті імплементації положень і вимог Болонської декларації, а також для підвищення рівня фахової підготовки студентів, важливого значення набуває впровадження у навчальний процес вибіркових дисциплін.

Так, кафедрою економіки підприємств на вибір студентів запропоновані такі дисципліни, як «Економіка підприємства — 2», «Капітал підприємства: формування та використання», «Формування бізнес-моделі підприємства», «Контролінг», «Підприємництво та бізнес-культура», «Організація та управління процесами виробництва».

Досвід викладання цих дисциплін дозволяє зробити висновок про необхідність удосконалення підготовки їх навчально-методичного забезпечення, системи оцінювання знань, а також карти самостійної роботи студентів.

Однією із проблем, що виникає в процесі викладання вибіркових дисциплін, є забезпеченість їх навчально-методичними матеріалами. Складається ситуація, коли вибіркова дисципліна є новою, а тому для підготовки нормативного комплексу навчально-методичного забезпечення (підручник, навчальний посібник, навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни, збірник задач тощо) потрібен певний час. Крім цього, виникають труднощі із методичним забезпеченням студентів, що вивчають вибірккову дисципліну в режимі індивідуально-консультаційних занять. Тому, для забезпечення студентів необхідним базовим навчальним матеріалом, на наш погляд, доцільно було б

сформувати методичний «пакет» для самостійної роботи. До його складу слід було б включити:

- теоретичний матеріал (короткий конспект лекцій);
- практичні завдання (задачі, ситуаційні вправи, кейси) та вимоги до їх виконання;
- карту самостійної роботи студента (із вимогами до виконання обов'язкових і вибіркового письмових завдань);
- список рекомендованої літератури (основної та додаткової).

Сформований методичний «пакет» вибіркової дисципліни доцільно було б розмістити в електронному вигляді на внутрішньому сайті університету у папці з методичними матеріалами щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань.

Наступним питанням, що потребує вирішення для підвищення ефективності викладання вибіркового дисциплін, є вдосконалення системи оцінювання знань студентів, зокрема, денної та вечірньої форм навчання. Оскільки оцінювання знань із вибіркового дисциплін здійснюється на основі результатів поточного і модульного контролю за 100-ою шкалою, виникає проблема оптимального розподілу балів за об'єктами та формами контролю.

Як показує досвід, система оцінювання знань студентів із вибіркового дисциплін повинна бути спрямована на максимальну мотивацію та активізацію їх самостійної роботи, тому традиційна шкала оцінювання знань студентів потребує вдосконалення.

Зокрема, це стосується підходу щодо визначення балів за кожною складовою. Доцільно було б, на нашу думку, використати такий спосіб розподілу балів:

- систематичність та активність роботи в аудиторії — діапазон оцінки 0—20 балів. При цьому, відвідування як критерій оцінювання, слід, на нашу думку, виключити;
- виконання модульних (контрольних) завдань — діапазон оцінки 0—20 балів;
- виконання завдань для самостійного опрацювання — діапазон оцінки 0—40 балів;
- виконання вибіркового завдання для самостійного опрацювання — діапазон оцінки 0—20 балів.

Таким чином, досягнення високої мотивації та активізації роботи студентів можна було б досягнути за рахунок підвищення кількості балів за самостійне опрацювання та виконання завдань обов'язкового чи вибіркового характеру.

Щодо завдань і критеріїв їх оцінювання за кожною із наведених складових карти самостійної роботи, то досить ефективним

видом контролю є аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, а також статей із професійних економічних видань чи мережі Інтернет. Виконання даного завдання дозволяє виявити ступінь самостійності роботи студентів, формує у них економічне мислення та навички аналітичної письмової роботи.

Врахування пропозицій щодо вдосконалення підготовки навчально-методичного забезпечення, системи оцінювання знань, а також карти самостійної роботи студентів із вибірових дисциплін дозволить, на наш погляд, підвищити ефективність їх викладання, а також підвищить мотивацію студентів щодо їх вивчення.

Г. О. Резнік, асистент,
кафедра конституційного та адміністративного права

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ — СПОСІБ РОЗВИТКУ НАУКОВОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ

Процес навчання у вищому навчальному закладі, поряд з лекціями, передбачає проведення семінарських занять, основною метою яких є закріплення знань отриманих на лекціях. Семінарські заняття мають дуже важливе значення для студентів, так як дають можливість навчитись використовувати свої знання для рішення практичних завдань разом з викладачем.

Головна ціль семінарських занять полягає у тому, щоб надати студентам можливість оволодіти навичками та вмінням використовувати теоретичні знання, що застосовуються у галузі яка вивчається; поглиблювати та деталізувати знання отримані на лекціях, розвивати наукове мислення та звичайно ж перевіряти знання студентів.

Методики викладання можуть бути різними, це залежить від творчих здібностей викладача. А саме головне, щоб цими методами досягалися головні поставлені цілі. Структура проведення семінарського заняття стандартна але її можна оживити кількома способами. Зазвичай семінарське заняття починається зі вступного слова викладача. Так, на початку семінарського заняття викладач оголошує перелік питань, що будуть розглядатись та звертає увагу на проблемні питання та питання, що потребують додаткової уваги. Після цього студентам можна роздати тестові завдання, так звані міні-контролі, для того, щоб попередньо перевірити